NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

TESTOVANIE 9 2026

ANALÝZA TESTOVÝCH ÚLOH
ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY

PhDr. Marcel OLŠIAK, PhD.

Bratislava 2026

Test mal 2 vzájomne ekvivalentné varianty (5016 a 9900), bol zložený z nasledujúcich častí:

I. časť – *Počúvanie s porozumením*,

II. časť – *Čítanie s porozumením, jazyková a literárna komunikácia*.

Nasledujúca analýza jednotlivých úloh bola realizovaná z dát žiakov, ktorí písali variant A (kód testu 5016) a nemali upravené podmienky počas testovania (N = 1 168). Test je tzv. NR-test – rozlišovací, porovnávací test relatívneho výkonu – teda analýza sa týka vždy konkrétnej úlohy a v nej nameraných vedomostí, zručností a schopností testovanej populácie žiakov.

I. časť testu obsahovala 2 nahrávky a 10 úloh, z toho 4 otvorené vyžadujúce si krátku odpoveď. Po druhom vypočutí nahrávky mali žiaci ešte minútu na to, aby dokončili prácu s úlohami. Všetky úlohy vzťahujúce sa na nahrávky boli zamerané na **počúvanie s porozumením**, ktoré má ako súčasť zložky komunikácia a sloh kľúčové postavenie pri osvojovaní si cudzieho jazyka.

1. nahrávka: Rozhovor s Miroslavou Varáčkovou, na nahrávku sa vzťahujú úlohy **01 – 05.**

V prvej nahrávke si žiaci vypočuli rozhovor so spisovateľkou Miroslavou Varáčkovou o jej tvorbe. Nahrávka mala formu interview, bola prispôsobená úrovni ovládania slovenského jazyka testovaných žiakov.

01. Z nahrávky vyplýva, že Miroslava Varáčková

A píše o všetkom, čo sa okolo nej deje.
B nemá rada témy z dávnej minulosti.
C nepíše o tom, čo sa stalo s jej deťmi.
D si ťažko vyberá vhodnú tému na písanie.

Úloha **01** bola uzavretá s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností. Zaradili sme ju do kognitívnej úrovne **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Úloha testovala schopnosť žiakov porozumieť explicitne uvedeným informáciám z počutého textu. Správnu odpoveď uviedlo **82,7 %** testovaných žiakov bez upravených podmienok počas testovania, úloha bola veľmi ľahká.

02. Napíš povolanie Miroslavy Varáčkovej.

spisovateľka

Úloha **02** bola otvorená s krátkou odpoveďou a overovala schopnosť žiakov zachytiť v rozhovore explicitne uvedenú informáciu na kognitívnej úrovni **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. S obťažnosťou **59,0 %** bola stredne obťažná. Úloha výborne rozlišovala jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov, pričom vykazovala najvyššiu rozlišovaciu schopnosť spomedzi všetkých úloh v teste (91,0 %). Viac ako pätina žiakov (21,9 %) neuviedla na úlohu žiadnu odpoveď.

03. Varáčková prestala s písaním blogov, lebo

A ju to nebavilo.
B ich nikto nečítal.
C na to nemala čas.
D dostávala zlé komentáre.

V úlohe **03** mali žiaci prepojiť viacero informácií z rozhovoru na kognitívnej úrovni **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Úloha bola s obťažnosťou 77,6 % pre žiakov ľahká.

04. Doplň vhodné slovo do nasledujúcej vety podľa nahrávky.

Miroslava Varáčková svoju ďalšiu knihu začne písať

v najbližších týždňoch .

Úloha **04** bola otvorená s tvorbou krátkej odpovede, zaradená do kognitívnej úrovne **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Overovala schopnosť žiakov porozumieť informáciám v počutom texte. Podľa hodnoty obťažnosti **70,0 %** bola klasifikovaná ako ľahká. Úloha výborne rozlišovala jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných.

05. Diela Miroslavy Varáčkovej sú určené hlavne pre

A dospelých čitateľov.
B študentov stredných škôl.
C žiakov 1. stupňa základných škôl.
D deti materských škôl.

Uzavretá úloha **05** patrí do kognitívnej úrovne **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali na základe počutého textu určiť cieľovú skupinu autorkiných čitateľov. Úloha bola s dosiahnutou obťažnosťou **53,8 %** pre testovaných žiakov stredne obťažná.

2. nahrávka: Viete, že..., na nahrávku sa vzťahujú úlohy **06 – 10.**

Druhá nahrávka opisuje zaujímavosti o Slovensku, menej známe fakty a súvislosti, ktoré sú podané žiakom primerane ich veku i jazykovej úrovni.

06. Ktorá informácia je podľa nahrávky pravdivá?

A Najviac lesov v strednej Európe má Slovenská republika.
B Vzdialenosť medzi Bratislavou a Viedňou je 56 kilometrov.
C Najstarší kostol v strednej Európe je v Kremnických Baniach.
D V rámci Európskej únie sa bryndza vyrába len na Slovensku.

Uzavretá úloha **06** vyžadovala od žiakov **analýzu** s využitím **konceptuálnych poznatkov,** pričom mali posúdiť správnosť informácií na základe obsahu nahrávky. Správnu odpoveď uviedlo **66,6 %** žiakov, úloha bola pre testovanú populáciu ľahká.

07. Doplň do nasledujúcej vety požadovanú informáciu podľa nahrávky.

Slovensko nazývajú aj krajinou medzi Dunajom *a Tatrami.*

Úlohu **07** overovala na kognitívnej úrovni **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov** schopnosť žiakov porozumieť explicitne uvedeným informáciám vysloveným v nahrávke. S obťažnosťou **83,6 %** bola pre žiakov veľmi ľahká. Úloha bola z celého testu najľahšia.

08. Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji v roku 2002 sa konali

A v Amerike.
B vo Fínsku.
C v Rakúsku.
D vo Švédsku.

V uzavretej úlohe **08** mali žiaci **porozumieť** informáciám a následne vyvodiť súvislosti na úrovni **konceptuálnych poznatkov**. Úlohu zvládlo **67,9 %** testovanej populácie žiakov bez upravených podmienok počas testovania, úloha bola ľahká.

09. Na ktorom hrade sa nachádza Sieň slávy slovenského hokeja?

Na Bratislavskom hrade/v Bratislave

Otvorená úloha **09** vyžadovala od žiakov schopnosť **porozumieť** informáciám v počutom texte na úrovni **konceptuálnych poznatkov**. Správne odpovedalo **74,2 %** žiakov, úloha bola pre žiakov ľahká.

10. Z nahrávky vyplýva, že

A) hokej je po futbale druhým najobľúbenejším športom na Slovensku.

B) slovenskí hokejisti získali zlatú medailu na olympiáde v Pekingu.

C) Štefan Banič zostrojil prvý padák, ktorý sám aj v USA vyskúšal.

D) Baničov padák používali slovenskí vojaci počas 2. svetovej vojny.

V uzavretej úlohe **10** mali žiaci na úrovni **analýzy konceptuálnych poznatkov** posúdiť, ktoré tvrdenie vyplýva z nahrávky. Overovala schopnosť žiakov vyvodiť záver z informácií v nahrávke. Správnu odpoveď uviedlo **61,6 %** žiakov, úloha bola ľahká.

II. časť testu obsahovala 2 ukážky, na každú sa viazalo 7 úloh. Posledných 6 úloh bolo voľných.

Ukážka 1, na ukážku sa vzťahujú úlohy **11 – 17.**

Ukážka 1

Jazdenie na koni je liek pre telo i dušu

Nie je to tak dávno, keď sa kôň považoval za bežný dopravný prostriedok. Dnes je jazdectvo považované za šport, príjemný relax a formu terapie. Kone sú silné nielen po fyzickej stránke, ale na ľudskú psychiku majú priam liečivý účinok.

V spojitosti s koňom existuje mnoho prísloví, ako „Kôň pozná svojho jazdca lepšie ako jazdec svojho koňa". Práve toto príslovie potvrdzuje, že kone sú veľmi vnímavé a z človeka dokážu ihneď vyčítať stav jeho psychického rozpoloženia, a práve preto sú vhodným terapeutom pri rôznych fyzických a psychických poruchách.

Človeku, ktorý na koni ešte nesedel, sa jazdenie môže zdať veľmi ľahké. Jazdec predsa len sedí a dáva koňovi povely. Opak je pravdou. Jazdenie na koni patrí k najnáročnejším a k najnebezpečnejším športom. Ak by kôň chcel, dokáže vás behom sekundy zabiť. Sedíte na zvierati, ktorého hmotnosť je viac ako 500 kg a jeho sila je enormná. Až po prvom vysadnutí pochopíte, že jazdenie je skutočne veda a pokiaľ koňa nerešpektujete, nebude rešpektovať ani on vás. Každý kôň je odrazom jazdcovej duše, ako sa správate vy k nemu, tak sa bude správať on k vám.

Jazdením si precvičíte celé telo. Celkovo prispieva k správnemu držaniu tela. Správnym sedom formujete svalstvo na nohách, rukách, ale najmä na chrbte. Navyše si budujete imunitu, pretože jazdenie je zväčša exteriérový šport a jazdiť sa dá skoro v každom počasí. Pokiaľ máte koňa ustajneného doma, tak určite viete, že sa o neho treba starať každý deň bez ohľadu na to, či je vonku plus 30 °C alebo mínus 20 °C. Každodenný pohyb na čerstvom vzduchu máte zaručený, čo sa odrazí na zdravotnom stave.

Ukážka 1 je súvislý vecný publicistický text s popularizačnými prvkami o jazdení na koni a jeho vplyve na človeka, článok je primeraný veku i jazykovej úrovni žiakov.

Úlohy **11** a **12** overovali **čítanie s porozumením**.

11. Z ukážky vyplýva, že jazdenie na koni

A) je prevažne interiérový šport.
B) je zdraviu prospešná aktivita.
C) sa odporúča len pre dospelých.
D) sa považuje za jednoduchú činnosť.

Uzatvorená úloha **11** overovala schopnosť **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov.** Žiaci mali doplniť tvrdenie, ktoré vyplýva z ukážky. Správnu odpoveď uviedlo **68,9 %** žiakov, úloha bola pre nich ľahká.

12. Z ukážky nevyplýva, že kone

A potrebujú každodennú opateru a starostlivosť.
B sú schopné vycítiť náladu jazdca.
C sa využívajú na liečebné účely u ľudí.
D často vážia menej ako pol tony.

Úloha **12** bola zameraná na **analýzu** informácií na úrovni **konceptuálnych poznatkov**. Išlo o negatívne formulovanú uzavretú otázku, v ktorej mali žiaci na základe rozboru ukážky vybrať nepravdivé tvrdenie. Úlohu správne vyriešilo **52,5 %** testovaných žiakov, bola pre nich stredne obťažná.

13. V ktorej možnosti je správne uvedený význam cudzieho slova?

A exteriérový – vonkajší
B enormný – nízky
C rešpektovať – nedodržiavať
D terapia – choroba

Uzatvorená úloha **13** testovala **jazykovú komunikáciu** na kognitívnej úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov.** Overovala schopnosť žiakov vyvodiť z kontextu význam cudzieho slova. S obťažnosťou **68,8 %** bola úloha pre testovaných žiakov ľahká.

14. Do ktorej ľudovej múdrosti nie je možné doplniť podľa významu tvar slova kôň?

A Darovanému _____ na zuby nepozeraj.
B Keď nie je _____ doma, myši majú hody.
C Dva _____ viac utiahnu ako jeden.
D Na dobrého _____ netreba bič.

Negatívne formulovaná úloha **14** testovala **literárnu komunikáciu** na kognitívnej úrovni **analýzy** ustálených slovných spojení s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Pri riešení úlohy museli žiaci poznať význam bežne používaných frazeologizmov a na základe významových súvislostí určiť, do ktorého z nich nie je možné doplniť uvedené slovo. Správnu odpoveď uviedlo **72,1 %** žiakov, úloha bola ľahká.

15. V ktorej možnosti je uvedené v náležitom tvare chýbajúce slovné spojenie z nasledujúcej vety?

Jazdecký kôň je schopný _____ poskytnúť bezpečnú jazdu v prípade, ak ho rešpektuje.

(A) svojmu jazdcovi
(B) svojho jazdca
(C) svojmu jazdcu
(D) svojom jazdcovi

Úloha **15** zameraná na **jazykovú komunikáciu** patrí do kognitívnej úrovne **aplikácie** znalostí z morfologickej roviny jazyka s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali na základe významových a gramatických súvislostí vety identifikovať správny tvar slovného spojenia pozostávajúceho zo zámena a podstatného mena a aplikovať poznatky o skloňovaní týchto slovných druhov v kontexte. Dosiahli úspešnosť **49,2 %**, úloha bola pre nich stredne obťažná.

16. Napíš pravopisne a gramaticky správne slovom číselný údaj o hmotnosti koňa z ukážky.

päťsto

Otvorená úloha **16** bola zameraná na **jazykovú komunikáciu.** Žiaci mali na úrovni **faktických poznatkov aplikovať** vedomosti z morfológie a ovládania pravopisu základných čísloviek. Správnu odpoveď uviedlo **59,9 %** testovaných žiakov, úloha bola pre nich stredne obťažná a výborne rozlišovala jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných.

17. Vypíš z nasledujúcej vety podmet.

Každý kôň je odrazom jazdcovej duše.

kôň

Otvorená úloha **17** sa zameriavala na **jazykovú komunikáciu,** a to na **aplikáciu faktických poznatkov** zo syntaxe. Žiaci mali na základe syntaktického rozboru vety identifikovať a správne pomenovať požadovaný vetný člen. Dosiahli úspešnosť **68,4 %,** úloha bola pre nich ľahká.

Ukážka 2, na ukážku sa vzťahujú úlohy **18 – 24.**

Ukážka 2

Marta Hlušíková

Strýko Viktor a jeho počítač

Strýko Viktor je programátor. Svojimi počítačovými programami uľahčuje prácu vedcom, inžinierom a dokonca i lekárom.

Elenkin starší brat Maťo dostal zlú známku z diktátu. So svojím žiaľom sa rozhodol podeliť sa so strýkom Viktorom.

„Vitaj, Maťko! Čo dobrého mi nesieš?“ potešil sa strýko.

„Zlú známku z diktátu.“

„Ako je to možné? Ja som diktáty písal vždy na jednotky!“ chytal sa strýko Viktor za hlavu.

„Preto som tu. Či by si ma tie vybrané slová naučil na počítači...“

„No... Mohol by som ti zostaviť taký program. Vieš, že to nie je zlý nápad?“ Stisol kláves, potom ešte raz a povedal: „Teraz mi hovor zaradom vybrané slová po b.“

„Ale... ja... to by mal vedieť počítač!“ povedal Maťo.

„Bude vedieť, keď mu dáme informácie,“ spresnil strýko, „ináč nemôžem zostaviť program.“

„Takže on nevie všetko?“ neveriacky sa díval na obrazovku Maťo.

„Nie.“

„To je teda dobré! Veď kým mu nadiktujem vybrané slová, sám sa ich naučím,“ hneval sa Maťo na počítač.

„Skús to,“ povedal strýko Viktor. „Nauč sa dnes všetky po b. Potom ti dovolím zahrať sa na počítači moju najnovšiu hru.“

Maťo si sadol a o chvíľu vedel všetky slová od byliny až po dobytok. Strýko ho aj skúšal, ale nachytať ho nemohol. Veď čože je to pár vybraných slov oproti počítačovej hre?

Ukážka 2 je umeleckým textom dialogického charakteru. Prostredníctvom komunikácie postáv rozvíja žiakom blízku tému a je primeraná ich veku i jazykovej úrovni.

18. Z ukážky vyplýva, že Maťo

A) poprosil strýka, aby mu pomohol so slovenčinou.

B) má strýka, ktorý je digitálne nezručný.

C) sa chce naučiť programovať.

D) píše veľmi dobre diktáty.

Úloha **18** testovala **čítanie s porozumením** na úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali z informácií uvedených v texte vyvodiť správnu informáciu o hlavnej postave. S obťažnosťou **67,7 %** bola úloha pre testovanú populáciu žiakov ľahká.

19. Ktoré povolanie sa nespomína v ukážke?

A lekár
B inžinier
C učiteľ
D vedec

Negatívne formulovaná uzavretá úloha **19** overovala **čítanie s porozumením** na kognitívnej úrovni **porozumenia konceptuálnym poznatkov**. Žiaci mali na základe porovnania informácií explicitne uvedených v ukážke identifikovať povolanie, ktoré sa v texte nespomína. S obťažnosťou **76,2 %** bola úloha pre žiakov ľahká.

20. Slovné spojenie *chytať sa za hlavu* podľa ukážky znamená

A byť zaskočený, prekvapený.
B pocítiť radosť z niečoho.
C konať bez rozmýšľania.
D dostať dobrý nápad.

Úloha **20** zo zložky **jazyková komunikácia** bola zameraná na analýzu významových vzťahov s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali na základe kontextu ukážky vyvodiť správny význam frazeologického spojenia. S obťažnosťou **59,2 %** bola úloha pre žiakov stredne obťažná.

21. V ktorej možnosti sú len neohybné slovné druhy?

A potom, moju, teraz
B svojím, vždy, takže
C nemôžem, ich, všetky
D preto, dokonca, oproti

V úlohe **21** zameranej na morfologickú rovinu zložky **jazyková komunikácia** mali žiaci na úrovni **aplikácie faktických poznatkov** určiť slová patriace k neohybným slovným druhom. Žiaci riešili úlohu s úspešnosťou **60,2 %**, bola pre nich ľahká.

22. Ktorý slovný druh sa nenachádza v názve ukážky?

A podstatné meno
B prídavné meno
C zámeno
D spojka

Negatívne formulovaná úloha **22** bola zameraná na zložku **jazyková komunikácia** na úrovni **aplikácie** znalostí z morfologickej roviny s využitím **faktických poznatkov**. Žiaci mali preukázať schopnosť správne rozlíšiť slovné druhy v názve ukážky. Správne odpovedalo **62,0 %** testovaných žiakov, úloha bola pre nich ľahká.

23. Vypíš z ukážky prvú zvolaciu vetu.

Vitaj, Maťko!

Otvorená úloha **23** sa zamerala na **jazykovú komunikáciu**, išlo o **aplikáciu faktických poznatkov** zo syntaxe, konkrétne typov viet podľa komunikačného zámeru. S obťažnosťou **69,5 %** bola ľahká. Úloha výborne rozlišovala jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných.

24. Vypíš z ukážky vybrané slovo, ktoré označuje rodinného príslušníka.

strýko

Úloha **24** testovala **jazykovú komunikáciu** na úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci museli preukázať znalosť vybraných slov a zároveň analyzovať význam slov použitých v ukážke, aby identifikovali vybrané slovo označujúce rodinného príslušníka. S obťažnosťou **65,8 %** bola **úloha** ľahká a výborne rozlišovala jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov.

Úlohy **25 – 30** sú nekontextové **bez spoločného obsahu.**

25. V ktorej vete sa nachádza viacnásobný vetný člen?

A) Deviataci chodili na doučovanie z matematiky.
B) Peťo vyliezol s ďalekohľadom na marhuľu.
C) Na území Slovenska žijú medvede a kamzíky.
D) Dnes sme písali kontrolnú prácu z biológie.

Úloha **25** bola zameraná na zložku **jazyková komunikácia** na úrovni **aplikácie faktických poznatkov** zo syntaxe. Žiaci mali preukázať schopnosť rozpoznať vo vete viacnásobný vetný člen. Správnu odpoveď uviedlo **57,0 %** žiakov, úloha bola pre testovanú populáciu žiakov stredne obťažná.

26. V ktorej možnosti sú všetky slová napísané pravopisne správne?

A rýchly, cibula, mišlienka
B nábytok, obilie, visoký
C bolavý, pýcha, korito
D mydlo, ľudový, sýkorka

V úlohe **26** zameranej na **jazykovú komunikáciu** mali žiaci na úrovni **aplikácie faktických poznatkov** uplatniť vedomosti o pravopisných princípoch a identifikovať skupinu slov napísaných pravopisne správne. Správnu odpoveď uviedlo **75,6 %** žiakov, úloha bola ľahká.

27. Rozdeľ správne slovo *najmladšia* na slabiky.

naj-mlad-šia

Otvorená úloha **27** bola zameraná na zložku **jazyková komunikácia** na úrovni **aplikácie faktických poznatkov** zo zvukovej roviny jazyka. Žiaci mali preukázať schopnosť správne rozdeliť slovo na slabiky. Úloha bola pre žiakov testovanej populácie ľahká, riešili ju s úspešnosťou **73,6 %**.

28. Napíš pravopisne a gramaticky správne slovné spojenie *španielsky jazyk* ako jednoslovné pomenovanie.

španielčina

Otvorená úloha **28** bola zameraná na zložku **jazyková komunikácia** na úrovni **aplikácie faktických poznatkov** z lexikálnej roviny jazyka. Žiaci mali utvoriť jednoslovné pomenovanie pri zachovaní pravopisnej a gramatickej správnosti. Správnu odpoveď uviedlo **39,8 %** žiakov, úloha bola obťažná, najobťažnejšia v rámci celého testu. Vyššia miera vynechanosti (21,6 %) sa pri otvorených úlohách s krátkou odpoveďou predpokladá vzhľadom na to, že žiaci nemajú možnosť výberu ako pri uzavretých úlohách. Úloha výborne rozlišovala jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov.

29. Ako sa nazýva krátky epický útvar, ktorého cieľom je podať mravné ponaučenie a v ktorom vystupujú väčšinou zvieratá?

A rozprávka
B bájka
C povesť
D poviedka

V úlohe **29** zameranej na **literárnu komunikáciu** mali žiaci **aplikovať faktické poznatky** o žánroch epiky a na základe definície správne určiť literárny útvar. Dosiahli úspešnosť **71,2 %,** úloha bola pre nich ľahká.

30. V ktorej možnosti je použité správne vykanie?

A Bol by ste ochotný odviezť ma?

B Povedala ste to susede?

C Mohli by ste mi podať pohár?

D Robil ste to úplne sám?

Posledná úloha testu bola zameraná na **jazykovú komunikáciu** a overovala morfologickú rovinu na úrovni **analýzy** s využitím **faktických poznatkov**. Žiaci mali analyzovať gramatické tvary použité vo vetách a identifikovať vetu so správne použitým vykaním. Správnu odpoveď uviedlo **71,7 %** žiakov bez upravených podmienok počas testovania, úloha bola pre nich ľahká.